

FREDNINGSVÆRDI ER

TORVET 13

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato: 14.08.2012
 Besigtiget af: Nanna Secher Larsen
 Journalnummer: 2011-7.82.07/259-0001

Kommune: Køge Kommune
 Adresse: Torvet 13, 4600 Køge
 Betegnelse: Torvet 13
 Fredningsår: 1919. Udv. 1983.
 Omfang: *Forhuset (formentlig 1580-1600, forhuset delvis nybygget og forlænget hen over Åstræde ca. 1635-45) og sidehuset (formentlig 1580-1600).*

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Torvet 13 ligger i husrækken på sydsiden af Køge Torv. Bygningen rummer forretning og privat beboelse.

Torvet 13 er en syv fag lang, toetages bindingsværksbygning, der hviler på en sortmalet sokkel og bærer et heltag hængt med røde vingetegl. I tagfladen mod Torvet er der tre ovenlysvinduer. I facaden mod Torvet fremstår bindingsværket delvis overpudset og gulmalet, det synlige tømmer er sort opstolpet. I stueetagens østlige fag er der en portgennemkørsel til Åstræde med kurvehanksbuet overligger. Den øvrige del af stueetagen udgøres af moderne butiksruder, der underordner sig faginddelingen. Overetagen er let udkraget og bæres af udskårne, konsolformede knægte prydet med arkantusblade. Etageadskillelsen markeres af et hvidmalet profileret bånd af træ, og herover fremstår bygningen overpudset, under tagskægget er der en profileret, hvid hovedgesims. Overetagens vinduer er ældre, hvidmalede, torammede og trerudede vinduer. Portrummet fremstår med rødt opstolpet bindingsværk af svært tømmer og tavlene fremstår hvidkalkede.

På bagsiden er forhusets bindingsværk rødt opstolpet og med hvidmalede tavl, her udgøres vinduerne af termovinduer, og der sidder en moderne zinkinddækket altankvist og en nyere skorsten i tagfladen, der er af eternit. Forhuset er sammenbygget med et fire fag langt enetages bindingsværkssidehus med samme farveholdning som forhusets bagside. Soklen er delvis pudset og sortmalet og taget er af eternit. Mod Åstræde er der en grønmalet, flammeret dør og et torammet, trerudet vindue, tagfladen er løftet til en fabrikskvist, hvori der sidder to termovinduer. Gavlen er dækket med rødmalede brædder lagt en på to. På gavlen sidder en ny træaltan, hvortil der er adgang ad en ny termodør. Der sidder også et termovindue og en markise i gavlen. Under gavlen sidder to ældre, torammede,

Det korte sidehus mod Åstræde.

grønmalede vinduer og en ny rød termodør med fyldinger med ældre grønt overvindue.

I det indre et butiklokalet indrettet i nyere tid med nyere overflader og installationer.

— BYGNINGSHISTORIE

Torvet 13s forhus og sidehus er sandsynligvis opført mellem 1580 og 1600. Forhuset er ombygget muligvis omkring 1535-1645, hvilket gjorde at facaden blev ændret og overetagen ført henover Åstræde. Før ombygningen har forhuset stået med en knægtbåren gavl mod Åstræde.

— KILDER

Bevaringsværdige Huse i Køge; udarbejde af Hans Henrik Engquist, fredningsstyrelsen, Det særlige Bygningssyn, 1978. p.92

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi ved Torvet 13 knytter sig til bygningens beliggenhed på sydsiden af Torvet, hvor det lille hus med sin taktfaste vinduesrække og sit karakteristiske bindingsværk formår at markere sig i husrækken.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Torvet 13 knytter sig i det ydre til bygningens konstruktion i bindingsværk med de karakteristiske konsolformede knægte og overetagens enkle klassicistiske stil med hvide bygningsdetaljer, der vidner om bygningens lange historie med skiftende stilidealer. Det knægtbårne etagefremspring og portrummets svære tømmer fortæller om bygningens oprindelse i slutningen af 1500-tallet, og at Torvet 13 oprindeligt var fem fag langt og havde en knægthygget gavl mod Åstræde. Det beslægtede bindingsværk med uprofilerede knægte under bjælkeenderne daterer ligeledes sidehusets oprindelse til 1500-talets slutning.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi ved Torvet 13 knytter sig i det ydre til facaden mod Torvet, der med sit sine udskårne knægte og den klassicistiske overfacade danner en levende og dynamisk sammensætning i den lille og taktfast inddelte facade. I kontrast til den sammensatte og let dekorerede facade står portrummet og sidehusets kraftige, uudsmykkede bindingsværk, hvor det enkle og solide udtryk tydeligt signalerer bygningens funktionsbetingede fortid.

En af facadens udskårne knægte med arkantusblad.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

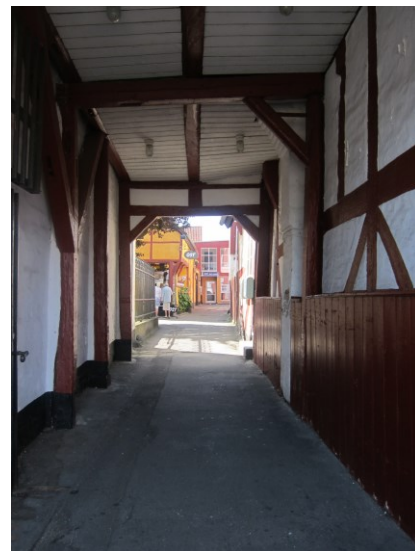
De bærende fredningsværdier knytter sig i det ydre til forhusets og sidehusets konstruktion i synligt og delvist overpudset bindingsværk og heltaget af røde vingetegl. Hertil kommer alle ældre detaljer, herunder de torammede to- og trerammede vinduer, de dekorativt udskårne knægte og gesimser af træ og puds samt den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at man på sigt udskifter bagsidens og sidehusets termovinduer med en løsning, der harmonerer med bygningens alder og øvrige traditionelle materialeholdning.

Det anbefales, at man på sigt udskifter eternitpladerne bagsidens tagflade og sidehuset med røde vingetegl.

Det anbefales, at man på sigt ændrer skorstenen i bagsidens tagflade til en løsning, der harmonerer med bygningens alder og øvrige traditionelle materialeholdning.

Portrummet med bindingsværk fra slutningen af 1500-tallet.